បាឋកថា / TALK

នព្វគ្រោះក្នុងអារ្យធម៌ខ្មែរបុរាណ

"Navagraha" in Ancient Cambodia

ជាភាសាខ្មែរនិងអង់គ្លេសដោយ ឈុំ ម៉េងហុង / In Khmer and English by Chhum Meng Hong

ថ្ងៃសុក្រ ទី៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ម៉ោង៥:៣០ល្ងាច

នៅមហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា (ក្នុងសាលសម្តែងនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈ)

Friday, June 8, 2018, 5:30pm at RUFA (behind the National Museum)

សូមអញ្ជើញចូលរួមស្តាប់ដោយមេត្រី

វិភាគទានពី with contribution from

- o សប្បុរសជន
- o សមាជិកយសោធរ
- o មិត្តយសោធរ

- o Individuals
- o Members of Yosothor
- o Friends of Yosothor

Yosothor@gmail.com www.yosothor.org

នព្វគ្រោះក្នុងអារ្យធម៌ខ្មែរបុរាណ

ឈុំ ម៉េងហុង

បាឋកថានេះផ្តោតលើផ្ទាំងចម្លាក់មានរូបទេពប្រាំបួនអង្គ ដែលគេមានទម្លាប់ហៅថា «នព្វគ្រោះ» ឬ «ផ្កាយនព្វគ្រោះ»។ អ្នកស្រាវជ្រាវពុំទាន់ចុះសម្រុងគ្នាទេ លើចំណុចមួយចំនួនដូចជា ៖ ពាក្យហៅផ្ទាំងចម្លាក់ទាំងមូល, ការសម្គាល់ទេពនីមួយៗ និងលំដាប់នៃទីតាំងនៅក្នុងជួរដែលគេឆ្លាក់ទេពទាំងនោះរាយគ្នា។

បើប្រៀបទៅប្រតិមាសាស្ត្រនៅប្រទេសឥណ្ឌា យើងស្មានបានថាចម្លាក់ដែលចាស់ជាងគេនៅកម្ពុជាប្រហែលកើតឡើងនៅស.វ.ទី៧។ លុះមកដល់សម័យអង្គរទើបលេចចេញច្បាស់ថាក្នុងចំណោមទាំងប្រាំបួនអង្គនោះ បួនអង្គជាគ្រោះឬផ្កាយ ឯប្រាំអង្គទៀតជាលោកបាល។ ក្នុងក្រុមប៉មផ្សេងៗនៃប្រាសាទ គេច្រើនឃើញចម្លាក់នព្វគ្រោះនៅប៉មល្លៀសាន។ ប៉ុន្តែជួនកាលក៏ឃើញនៅក្លោងទ្វារចូលដែរ ដែលជាប្រការមួយដូចគ្នានឹងឥណ្ឌា។ ទេពទាំងនេះមានទំនាក់ទំនងទៅការគិតពីលោកធាតុ, ទៅព្រះនារាយណ៍, ទៅលោកបាល និងទៅឥសីប្រាំពីរអង្គ។

បាឋកថានេះសង្កត់ធ្ងន់លើចំណុចសំខាន់បី៖ ១.លក្ខណៈសម្គាល់ទេពនីមួយៗ, ២.ទេពកថាដែលពាក់ព័ន្ធ, ៣.មុខងារនៃផ្ទាំងដែលមានរូបទេពទាំងប្រាំបួន។

“Navagraha” in Ancient Cambodia

by Chhum Meng Hong

This talk will examine the series of stone panels depicting the image of nine divinities, normally referred to as *navagraha* or 9 planet deities. In fact, this subject is a controversial topic over its terminology as well as the individual identification of the deities and the order in which they appeared.

Via re-examining the Khmer panels by comparing them with Indian iconographic representation, the oldest panel found in Cambodia dates back to the 7th century A.D. Subsequently, it is likely that the combination of 4 planets and 5 *lokapāla* flourished in Khmer culture during the Angkor period.

In general, *navagraha* panel was installed in the southeast shrine of the temple complex or above doorway, which is one of the traditions found in India. *Navagraha* was strongly connected with cosmological concept, related to the Visnu cult, *lokapāla*, and the seven ascetics.

This talk will focus on three main points, (1) Identification and typology of the ensemble of *navagraha* (2) Iconography of the *navagraha*, (3) Function of the *navagraha* panels.